

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-996

14.10.2025

Gjensidige Forsikring ASA

Ansvar

Skade på båt under slipp – ansvar for feil ansvarsdekning – fal. § 1B-1.

Sikrede ringte til foretaket i 2023 og ønsket å tegne en ansvarsforsikring for sine båtslipp. Etter telefonsamtalen utstedte foretaket et tilbud hvor den forsikrede virksomhet var angitt som «[f]ritidsbåter- reparasjon av». Sikrede aksepterte tilbudet. Sikrede fornyet forsikringen i 2024. Deretter oppstod det en skade på en næringsbåt under slipp. Sikrede meldte inn kravet under sin ansvarsforsikring. Foretaket avviste kravet under henvisning til at sikredes ansvarsforsikring kun dekket skader på fritidsbåter. Sikrede anførte imidlertid at foretaket ikke hadde informert ham om begrensningen. Han mente at han hadde sagt til foretaket over telefon at han blant annet skulle arbeide med fiskebåter. Sikrede mente derfor at foretaket hadde brutt sine plikter etter fal. § 1B-1. Foretaket avviste at det hadde brutt sin informasjonsplikt, og viste til at sikrede ikke hadde reklamert på angivelsen av den forsikrede virksomheten i forsikringsbeviset. Nemnda kom til at foretaket ikke var ansvarlig for at sikredes forsikringsavtale kun omfattet fritidsbåter, og viste til at det fremgikk klart av forsikringsbeviset at forsikringen kun omfattet reparasjon av «fritidsbåter», og at sikrede derfor burde reklamert om han ønsket dekning også for reparasjon av næringsfartøy.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skade på næringsbåt, herunder spørsmålet om foretaket er ansvarlig for at sikrede har fått feil ansvarsdekning.

Sikrede kontaktet 4.5.23 foretaket over telefon for å tegne ansvarsforsikring. Partene er uenige om hva som ble sagt angående sikredes virksomhet i telefonsamtalen. Rådgiveren oversendte samme dag et tilbud om ansvarsforsikring som gjaldt virksomheten «[f]ritidsbåter-reparasjon av». Sikrede aksepterte tilbudet 7.5.23, og forsikringen ble satt i kraft fra 10.5.23. I forsikringsbeviset var forsikret virksomhet angitt som «[f]ritidsbåter-reparasjon av». Forsikringen ble fornyet den 2.4.24. I forsikringsbeviset som ble utstedt ved fornyelse var den forsikrede virksomheten angitt som «[f]ritidsbåter-reparasjon av».

Sikrede meldte 18.9.24 om skade på en næringsbåt under slipp. Skadelidte fremsatte et krav om erstatning for skade på båt og inntektstap.

Foretaket avsto dekning for skaden. Som begrunnelse viste foretaket til at ansvarsforsikringen dekket reparasjon av fritidsbåter. Ifølge foretaket opplyste sikrede ved tegning at sikrede drev med reparasjon av fritidsbåter og hadde en samlet årsomsetning på kr 50 000. Foretaket vurderte ikke om sikrede var rettslig erstatningsansvarlig for skaden.

Sikrede klaget og anførte at han kontaktet foretaket ved tegning for å få en ansvarsforsikring som dekket hans behov. Sikrede spurte om foretaket ville komme på befaring, men det var ikke mulighet til det. Videre skrev sikrede at det hadde vært svært unaturlig for ham å ikke ta med fiskebåter, da ca. halve markedet bestod av fiskebåter. Ved oppsett/utsett var det ingen forskjell

på næringsbåt og fritidsbåt. Sikrede mente at det ikke ble brukt begreper som næringsbåt eller lignende ord under telefonsamtalen ved tegning. Han hadde omtalt både fritidsbåter og fiskebåter. Rådgiveren hadde spurt om verdien på aktuelle båter, og han svarte at en cabincruiser kunne komme opp til kr seks–syv millioner. Rådgiveren satte derfor forsikringssummen til kr ti millioner. Det ble ikke sagt noe om at forsikringen hadde begrensninger for noen båter. I tillegg viste sikrede til at næringskoden til enkeltpersonsforetaket var «33.150 reparasjon og vedlikehold av skip og båter». Sikrede skrev også at under «dekkes ikke» i vilkårene stod det at «[e]rstatningsansvar for arbeider på eller om bord i skip og båter i næring, hvis dette ikke er avtalt under 'dekkes'». Deretter stod det under dekkes «voldt på båter/motorer sikrede har til opphaling/utsetting». Sikrede mente at hendelsen var dekket under dette vilkårpunktet. Det var ikke spesifisert under «dekkes» om det var næring eller ikke.

Sikrede viste også til kommunikasjon med motparten, som mente at det var «svært merkelig at et firma som driver med opptak og vedlikehold av båter, kun skal kunne ta opp fritidsbåter og ikke næringsbåter». De hadde ikke hørt om en slik praksis og ba om dokumentasjon for at sikrede ble informert om begrensningen i forsikringen. Motparten mente det var underforstått at man håndterte fritidsbåter og fartøy i næring i bransjen.

Foretaket fastholdt avslaget og viste til at det stod i forsikringsbeviset at forsikret virksomhet var «[f]ritidsbåter- reparasjon av». Videre avviste foretaket at vilkårpunktet «dekkes» kunne tolkes slik at næringsbåter var omfattet. Det var ikke angitt at båter i næring var omfattet av avtalen. Foretaket skrev også at man hadde tatt kontakt med forsikringsrådgiveren som pratet med sikrede ved tegning, og han sa at han kjente til forskjellen mellom fritidsbåter og fiskebåter/næringsfartøy, og at foretaket hadde spesielle restriksjoner knyttet til forsikring av båter i næring. Rådgiveren mente derfor at han ville ha reagert dersom det fremkom i samtalen at sikrede skulle drive med næringsbåter. I tillegg skrev foretaket at sikrede hadde plikt til å sette seg inn i avtalen og reklamere dersom den ikke samsvarte med behovet.

Sikrede krever dekning for skaden under ansvarsforsikringen. I forsikringsbeviset står det under «dekkes ikke» at «[e]rstatningsansvar for arbeider på eller om bord i skip og båter i næring, hvis ikke dette er avtalt under «Dekkes». Videre står det under kolonnen «dekkes» at forsikringen dekker skade «voldt på båter/motorer sikrede har til opphaling/utsetting». Det står ikke spesifisert næring eller ikke, slik det gjør under «dekkes ikke». Sikrede anfører at vilkåret må tolkes slik at skader på næringsbåter er dekket.

Sikrede anfører subsidiært at foretaket er ansvarlig fordi han har mottatt en forsikring som ikke dekker hans behov, jf. fal. § 1B-1. Sikrede ønsket at foretaket skulle komme på befaring, men dette ble avvist. Da han snakket med forsikringsrådgiveren på telefon, handlet en vesentlig del av samtalen om fiskebåter. Sikrede spurte om fiskebåter var dekket. Ifølge sikrede fant ikke rådgiveren noe begrep som kunne benyttes for fiskebåter, men opplyste at alle båter ville være dekket så lenge verdien ikke oversteg kr ti millioner. Sikrede syntes det var rart, da enkeltpersonsforetaket var registrert med næringskode 33.150 reparasjon og vedlikehold av skip og båter. Rådgiveren sa ikke noe om begrensninger i bruk av slippet. Sikrede avviser at han sa at han kun skulle drive med reparasjon av fritidsbåter. Det anføres at rådgiveren burde ha informert om at forsikringen kun dekket fritidsbåter. Slippet er beregnet for alle typer båter opptil 36 fot. Videre burde foretaket ha skjønt ut fra virksomhetsnavnet at forsikringen skulle dekke fritidsbåter og næringsfartøy. Det hadde vært uaktuelt for sikrede å ha begrensninger på oppsett og utsett av båt, for da hadde det ikke vært grunnlag for drift av slipp. Videre er det intet skille mellom fritidsbåter og næringsbåter ved oppsett/utsett av båten. Sikrede anfører at han ikke ville tegnet en forsikring som kun dekket en liten del av det aktuelle markedet. Det var ukjent for sikrede at

det var ulike forsikringer for næringsbåter og fritidsbåter.

Sikrede viser også til at flere foretak ikke skiller mellom dekning av næringsbåter og fritidsbåter. Det vises også til kommunikasjon med motparten, hvor motparten skriver at det er «svært merkelig» at et firma som driver med opptak og vedlikehold av båter kun skal drive med opptak av fritidsbåter, og ikke næringsbåter. Sikrede anfører at det er underforstått at man håndterer både fritidsbåter og fartøy i næring.

Sikrede anfører videre at foretakets beskrivelse av den forsikrede virksomhet ikke er konsekvent. På «mine sider» er den forsikrede virksomheten angitt som «[b]åter-produksjon/reparasjon av». Det er ikke avgrenset mot næringsbåter. Sikrede viser også til at rådgiveren ikke fant en passende kode for hans virksomhet i sine systemer, og foretaket har brukt ulike koder og beskrivelser av virksomheten i ulike sammenhenger.

Forsikringsforetaket avviser ansvar. I tilbudet som foretaket sendte ut den 4.5.23 stod forsikret virksomhet angitt som «[f]ritidsbåter- reparasjon av». Sikrede aksepterte tilbudet. I forsikringsbevisene som ble utstedt ved tegning og fornyelse stod det også at forsikret virksomhet var «[f]ritidsbåter- reparasjon av». Dette innebærer at fritidsbåter er dekket for opptak og reparasjon. Skader på båter i næring faller dermed utenfor dekningen. At ansvarsforsikringen ikke dekker næringsbåter, fremkommer også av vilkårene. Under kolonnen «dekkes ikke» står det at forsikringen ikke dekker arbeider på eller om bod i skip og båter i næring, hvis ikke dette er avtalt under «dekkes». Under kolonnen «dekkes» er det ikke angitt noe om erstatningsansvar for båter i næring. En objektiv ordlydstolkning tilsier at avtalen ikke dekker båter i næring.

Foretaket avviser at det er erstatningsansvarlig pga. brudd på fal. §§ 1-5 og § 1B-1, jf. § 21-2. Sikrede har opplyst at de driver med oppsett/utsett og enklere vedlikehold av båter, og at de totalt solgte tjenester under mva.-grensen på kr 50 000 i året. Rådgiveren som snakket med sikrede ved tegning oppfattet det ikke slik at sikrede hadde oppdrag for næringsbåter. Rådgiveren avviser at dekning av fiskebåter var et tema i telefonsamtalen. Rådgiveren er godt kjent med forskjellen mellom fritidsbåter og fiskebåter/næringsfartøy, og at Gjensidige har spesielle restriksjoner knyttet til å tegne en ansvarsforsikring som involverer fartøy i næring. Dersom sikrede hadde opplyst at han drev med fiskebåter/næringsbåter, er rådgiveren sikker på at han ville ha reagert, uavhengig av verdien på båttypen. Dersom det hadde fremkommet at sikrede drev med næringsbåter, ville han ha innhentet ytterligere opplysninger for å avdekke om foretaket ønsket å tilby forsikringen.

Foretaket avviser også at det burde ha skjønt ut fra virksomhetsnavnet eller næringskoden at sikrede drev med næringsbåter. Foretakets vurdering av virksomhetens risiko kan ikke baseres kun på et firmanavn. Slike vurderinger gjøres på bakgrunn av samtaler og opplysninger fra den enkelte kunde. Videre utelukker ikke næringskoden 33.150 at det kun utføres oppdrag på private båter.

Foretaket anfører at foretakets rådgivningsplikt etter fal. § 1B-1 uansett må ses i sammenheng med den informasjonen som sikrede har fått skriftlig i forsikringsavtalen. Sikrede har en plikt til å lese forsikringsavtalen og reklamere dersom avtalen ikke samsvarer med dekningsbehovet, jf. FinKN 2024-372, 2020-525 og 2024-239. I tillegg vises det til RG 1994 s. 171, hvor tingretten skrev at til tross for de strenge krav loven stiller til foretakets informasjonsplikt, var det etter omstendighetene ikke nødvendig å gi muntlig informasjon utover det som fremgikk av det skriftlige materialet. I tilbudet som sikrede mottok fremkom det at forsikringen gjaldt for «fritidsbåter-reparasjon av». Sikrede aksepterte tilbudet uten å reklamere på angivelsen av forsikret virksomhet.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig under sikredes ansvarsforsikring.

I sikredes forsikringsbevis er den forsikrede virksomheten angitt som «[f]ritidsbåter- reparasjon av». Ordlyden tilsier at ansvarsforsikringen kun dekker arbeid på fritidsbåter. Følgelig faller skader på næringsbåter utenfor dekningen.

Sikrede anfører at vilkårene kan tolkes slik at næringsbåter er omfattet. Forsikringsbeviset går som dokument på den individuelle avtalen foran vilkårene dersom det er motstrid, jf. FinKN 2022-616.

I vilkårpunktet «[h]vilket ansvar dekkes» er det en kolonne for skader som dekkes og en kolonne for skader som ikke dekkes. Under «dekkes ikke»-kolonnen står det at forsikringen ikke dekker «arbeider på eller om bord i skip og båter i næring, hvis dette ikke er avtalt under 'Dekkes'». Ordlyden må forstås slik at «dekkes»-kolonnen må angi at forsikringen omfatter skader på næringsbåter for at sikrede skal ha dekning for dette. I kolonnen som angir hvilket ansvar som dekkes, er det ikke nevnt noe om dekning av skader på næringsbåter. Vilårene kan derfor ikke tolkes slik at sikrede har dekning for skader på næringsbåter.

Sikrede anfører at foretaket likevel er erstatningsansvarlig fordi foretaket har tilbudt feil ansvarsdekning ut fra dekningsbehovet som ble presentert ved tegning.

Sikrede tegnet forsikringen i mai 2023. Forsikringsavtaleloven (fal.) § 1B-1 første ledd angir at «[t]ilbud og anbefalinger skal være i samsvar med kundens krav og behov». Videre fastsetter fal. § 21-1 at foretaket har bevisbyrden for at foretaket har oppfylt sine plikter etter loven.

Sikrede opplyste om sitt dekningsbehov over telefon, og partene er uenige om hva som ble sagt i samtalen. Sikrede anfører at partene diskuterte dekning av fiskebåter, og at rådgiveren sa at fiskebåter var omfattet av hans forsikring inntil kr ti millioner. Rådgiveren avviser at sikrede opplyste om at han drev med arbeid på fiskebåter. Rådgiveren oppfattet det ikke slik at sikrede drev med slipp av næringsbåter og mener at han ville ha reagert dersom det hadde fremkommet at sikrede arbeidet med næringsbåter. Det foreligger ingen logg eller telefonopptak fra samtalen. Det er derfor uklart for nemnda hva som ble sagt om dekningsbehovet over telefon.

Sikrede anfører imidlertid at foretaket burde ha skjont at han drev med slipp av næringsbåter ut fra virksomhetsnavnet og næringskoden i Brønnøysundregistrene. Nemnda kan ikke se at virksomhetsnavnet eller næringskoden er avgjørende. Det er ikke mulig å lese ut fra virksomhetsnavnet hvilke båter sikrede arbeider med. Foretaket må også vurdere dekningsbehovet ut fra hva som blir sagt ved tegning.

Foretakets informasjonsplikt må uansett ses i sammenheng med den informasjonen som sikrede har fått gjennom forsikringsbeviset, som gir skriftlig informasjon om den forsikringsavtalen sikrede har inngått, jf. FinKN 2024-372. Langvarig nemndspraksis har lagt til grunn at sikrede har plikt til å lese gjennom forsikringsbeviset og reklamere dersom det ikke samsvarer med hans dekningsbehov, jf. eksempelvis FinKN 2024-372. Nemnda viser også til NOU 1983:56 på s. 53:

Det kan imidlertid tenkes at det oppstår en misforståelse, at agenten gjør en feil under utfyllingen, eller at feilen oppstår under den videre behandling av dokumentene i selskapet. Forsikringstakeren må ha plikt til å lese nøye gjennom tilsagnet, og si fra dersom han mener at det ikke stemmer med det som er avtalt. Selv om bestemmelsen ikke inneholder noen uttrykkelig reklamasjonsregel, må det følge av vanlige avtalerettslige prinsipper at forsikringstakeren innen rimelige grenser blir bundet av ordlyden i forsikringstilsagnet dersom han ikke reklamerer uten ugrunnet opphold.

Begrunnelsen for sikredes plikt til å lese forsikringsbeviset og eventuelt reklamere, er at sikrede vet hva slags avtale han ønsker å inngå. Samtidig kan det være vanskelig for foretaket å oppdage at avtalen er basert på en misforståelse eller feil under avtaleinngåelsen. Dersom sikrede ikke reklamerer, er det vanskelig for foretaket å oppdage at avtalen ikke tilfredsstiller sikredes

dekningsbehov, jf. FinKN 2020-525.

Det fremlagte forsikringsbeviset er langt mer enn et forsikringsbevis slik det er regulert i fal. § 3-1, fordi det i tillegg til avtalens individuelle kjennetegn også omfatter vilkårene, jf. FinKN 2024-372. Det må likevel kunne forventes at sikrede sjekker s. 1 som angir hva som er forsikret, forsikringssted, forsikringssum og egenandel. Det fremgår klart av forsikringsbeviset at forsikringen kun omfatter reparasjon av «fritidsbåter». Sikrede burde derfor reklamert om han ønsket dekning også for reparasjon av næringsfartøy.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Heike Kristine Bentsen (næringsrepresentant).